

9 april 2014 PAASGEBRUIKEN VAN VROEGER

Barbara opent de avond met de mededeling dat er, ondanks de vele pogingen vanuit het bestuur, geen aanmeldingen zijn binnengekomen voor nieuwe bestuursleden, met name voor een nieuwe voorzitter. Het bestuur ziet zich zodoende helaas genoodzaakt om de procedure in gang te zetten tot opheffing van ZijActief IJsselstein.

Ze hoopt echter dat deze mededeling geen domper op de avond zal geven en leest het verhaal "Paaseieren zoeken" uit het boek van Jip en Janneke voor. In dit verhaal wordt precies beschreven wat Pasen inhoudt.

Daarna geeft ze het woord aan Truus de Kreuk voor een lezing over paasgebruiken van vroeger.

Truus vertelt o.a. dat in de christelijke traditie Pasen het belangrijkste liturgische feest is. De oorsprong hiervan ligt in de Joodse traditie. Het Joodse Pesach is nauw verbonden met de uittocht uit Egypte.

Maar Pasen is vooral een lentefeest: een feest van ontluiken en nieuwe natuur.

In veel religies en culturen is dit lentefeest vaak ook ter ere van een godin van het leven en de vruchtbaarheid, genaamd Ostara.

Pasen valt steeds weer anders, zoals ook carnaval, Hemelvaart en Pinksteren. Dit komt doordat het een feest is wat wordt gevierd de 1^e zondag na volle maan in de lente. Daardoor kan het christelijke paasfeest in de westelijke kerken in een periode van 35 dagen vallen, van 22 maart tot en met 25 april.

Vroeger was Pasen ook een seizoensgebonden landbouwfeest. Het markeerde het begin van de lente en het einde van een tijd van schaarste, die er was als de wintervoorraden oprakten. Truus vertelt ook dat het vroeger altijd de gewoonte was om met Pasen nieuwe zomerklleding te dragen, ook al was het nog zo koud. Als men geen geld had voor nieuwe kleding kon men bij de kerk langs voor een bijdrage.

Verder is er natuurlijk de palmpaasstok. Die symboliseert de intocht van Jezus in Jeruzalem. Daar wuifden de mensen hem met palmtakken toe. Bij ons wordt er groen van verschillende bomen omheen gebonden (meest liguster), omdat dit, net als palmtakken, altijd groen blijft. Later kwamen er meer versieringen aan te pas, zoals bv. paaseieren. Die staan ook weer symbool voor vruchtbaarheid en tekenen van liefde. Ook kwam er wel een kruis op, soms ook met een cirkel eromheen.

Vroeger ging men dan in processie naar de kerk. Iedere streek had een eigen stok.

In steden waren de processies uitbundiger. Na de processie gaven de rijken de stokken aan hun dienstdieneren zodat die dan ook wat extra's hadden.

Nu zijn het voornamelijk kinderen die een palmpaasstok maken en vaak worden deze stokken naar ziekenhuizen, bejaarden- of verpleeghuizen gebracht.

Tegenwoordig wordt er een broodhaantje bovenop de stok geplaatst. Dit staat ook weer symbool voor vruchtbaarheid en nieuw leven. Ook staat het symbool voor het 3 x kraaien van de haan toen Petrus tot 3 x toe beweerde Jezus niet te kennen.

Verder heeft iedereen het tegenwoordig over de paas"haas" terwijl men vroeger sprak van een paas"kip". De legende gaat dat deze kip symbool stond voor de godin Ostara, maar dat ze werd omgetoverd tot paas"haas" omdat het haar niet lukte te onthouden waar de eieren waren verstopt.

Na deze uitvoerige informatie en een pauze heeft Truus ons laten zien hoe we met servettechniek paaseieren mooi kunnen beplakken en zijn we met z'n allen creatief aan de slag gegaan met als resultaat dat menigeen met een mooi paasei naar huis ging.

Corry van Schaik.